Telediagnostyka w badaniach okulistycznych – zastosowanie telemedycyny w wykrywaniu retinopatii cukrzycowej i cukrzycowego obrzęku plamki – pilotażowy program badań przesiewowych. Program finansowany ze środków budżetu Państwa - Ministra Zdrowia

strona projektu:
www.gov.pl/okobus
strona aplikacji:
http://oko3.internet.media.pl
e- mail:
okobus@umlub.pl

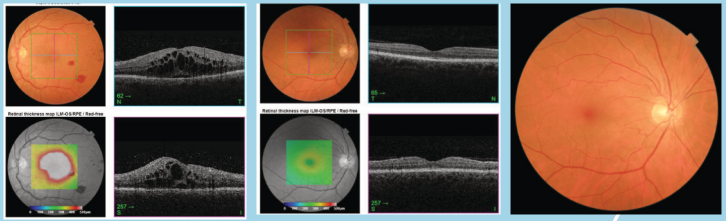

CZY PODCZAS BADANIA W POJEŹDZIE DIAGNOSTYCZNYM BĘDZIE BADANA OSTROŚĆ WZROKU, WADA WZROKU CZY DOBIERANE OKULARY?

Nie, badania ograniczą się wyłącznie do analizy siatkówki oka.

CZY WYNIK BADANIA BĘDZIE ZNANY BEZPOŚREDNIO PO BADANIU DIAGNOSTYCZNYM?

Nie, wynik badania będzie przekazany przez lekarza rodzinnego do 2-3 tygodni po wizycie w pojeździe diagnostycznym. Zespół pojazdu diagnostycznego nie udziela takich informacji.

CZY BADANIE W POJEŹDZIE DIAGNOSTYCZNYM MOŻE W 100% ZASTĄPIĆ BADANIE OKULISTYCZNE?

Nie, badania przesiewowe nie są tak czułe i specyficzne jak pełne badanie w gabinecie okulistycznym. Tym niemniej znacznie zwiększają szanse na wykrycie najważniejszych powikłań ocznych cukrzycy. Prowadzone badanie pilotażowe nie jest ukierunkowane na wykrywanie innych schorzeń np. jaskry.

KPRM CYFRYZACJA

Ministerstwo Zdrowia

SAMODZIELNY PUBLICZNY SZPITAL KLINICZNY NR 1 W LUBLINIE
KATEDRA I KLINIKA OKULISTYKI OGÓLNEJ I DZIECIĘCEJ

Mobilne centrum diagnostyki okulistycznej

Telediagnostyka w okulistyce

SZANOWNI LEKARZE POZ

UNIWERSYTET MEDYCZNY W LUBLINIE WE WSPÓŁPRACY Z INSTYTUTEM ŁĄCZNOŚCI ZAPRASZA DO UDZIAŁU W **BADANIU PILOTAŻOWYM ZASTOSOWANIE TELEMEDYCYNY W WYKRYWANIU RETINOPATII CUKRZYCOWEJ I CUKRZYCOWEGO OBRZĘKU PLAMKI**

Badanie jest finansowane ze środków budżetu Państwa - Ministra Zdrowia i Ministra Cyfryzacji. Głównymi wykonawcami są Uniwersytet Medyczny w Lublinie (Katedra i Klinika Okulistyki Ogólnej i Dziecięcej w Lublinie) oraz Instytut Łączności w Warszawie. Badanie uzyskało zgodę Komisji Bioetycznej przy Uniwersytecie Medycznym w Lublinie.

W Polsce na cukrzycę choruje ok. 3 miliony osób. Cukrzyca jest zwłaszcza groźna dla siatkówki (najważniejszej części oka) powodując retinopatię cukrzycową. Retinopatia jest główną przyczyną utraty wzroku wśród dorosłych w wieku produkcyjnym. Osoba chora na cukrzycę ma ok. 25 - krotnie wyższe ryzyko utraty wzroku niż jej rówieśnik bez cukrzycy. Zaburzenia widzenia powodują dotkliwą niepełnosprawność (80% wszystkich informacji zmysłowych ma charakter wzrokowy), utratę pracy i niezależności. Cukrzyca atakuje podstępnie - chory nie odczuwa bólu, zaczerwienienia oczu, a nawet pogorszenia widzenia, do którego dochodzi niespodziewanie. Wtedy leczenie może być trudne i nie zawsze w pełni skuteczne.

Warunkiem skutecznego i ekonomicznego leczenia jest więc wczesne rozpoznanie powikłań. Dlatego bardzo ważna jest profilaktyka i badanie dna oka, które powinno być wykonywane u chorych na cukrzycę co najmniej raz do roku. W naszym kraju należałoby przeprowadzić 3-4 mln takich badań profilaktycznych rocznie, co nie jest wykonalne z powodu niewystarczającej liczby okulistów (4719), kolejek, konieczności skierowań i wykluczenia komunikacyjnego mieszkańców wsi. Skutkuje to zbyt małą wykrywalnością powikłań w ich wcześniejszej fazie. Rozwiązaniem tego problemu, wzorem innych krajów np. USA czy Wielkiej Brytanii mogą być powszechne przesiewowe badania okulistyczne przeprowadzane przy wykorzystaniu telemedycyny i sztucznej inteligencji.

Efektem planowanego badania będzie poprawa wykrywalności retinopatii cukrzycowej i cukrzycowego obrzęku plamki, szybka identyfikacja osób wymagających leczenia i zmniejszenie kosztów bezpośrednich i pośrednich ponoszonych przez państwo w związku z cukrzycą. Otrzymane wyniki przyczynią się do stworzenia powszechnego i efektywnego modelu telemedycznego w okulistyce, który może objąć całą Polskę uwzględniając potrzeby pacjentów w naszym kraju. Jest to szczególnie istotne w rejonach wiejskich wykluczonych komunikacyjnie. Wprowadzenie do praktyki telemedycznych badań przesiewowych pozwoliłoby także na skrócenie kolejek do okulistów, poprzez wyeliminowanie wizyt kontrolnych u pacjentów będących w grupach ryzyka ale nie wymagających leczenia okulistycznego (do okulistów trafią tylko osoby wymagające specjalistycznej terapii). W ten sposób właściwi pacjenci trafią na leczenie we właściwym czasie.

METODYKA BADAŃ

Planowane przez nas badania opierają się na nieinwazyjnych metodach diagnostycznych (bez rozszerzenia źrenic, brak przeciwskazań do tych badań): kolorowej fotografii dna oka, optycznej koherentnej tomografii (OCT) oraz angiografii optycznej tomografii (angioOCT), które są zalecane przez towarzystwa naukowe do wykrywania retinopatii cukrzycowej i cukrzycowego obrzęku plamki. Uwaga: podczas badań w OKOBUSIE nie będzie stawiana diagnoza ani badana ostrość wzroku, wada wzroku czy dobierane okulary. Badania będą wykonywane przez przeszkolony personel: pielęgniarki i techników w specjalnym pojeździe diagnostycznym tzw. OKOBUSIE (analogicznie do np. mammobusów). Dzięki zastosowaniu nowoczesnych metod łączności (zapewnionych przez Instytut Łączności w Warszawie) możliwe będzie bezpieczne przesyłanie danych obrazowych do oceny przez okulistę, posiadającego doświadczenie w leczeniu schorzeń siatkówki.

Okulista będzie oceniał czy obraz dna oka jest prawidłowy lub decydować czy chory wymaga pilnej wizyty okulistycznej i dalszego leczenia specjalistycznego.

Należy pamiętać, że badania przesiewowe nie są tak czułe i specyficzne jak pełne badanie w gabinecie okulistycznym. Tym niemniej znacznie zwiększają szanse na wykrycie najważniejszych powikłań ocznych cukrzycy. Prowadzone badanie pilotażowe nie jest ukierunkowane na wykrywanie innych schorzeń oczu np. jaskry. Te informacje znajdą się w ulotce dla pacjenta.

REKRUTACJA UCZESTNIKÓW BADANIA

Chorzy na badania będą kierowani przez lekarzy rodzinnych. Badania zostaną wykonane bezpłatnie, w wyznaczonych przez Państwa miejscach, po wcześniejszym ustaleniu terminu (dnia i godziny badania w OKOBUSIE – ok. 30-50 osób dziennie). Nadzór organizacyjny będzie sprawowany przez Koordynatora Terenowego Badań:

Lubelski Związek Lekarzy Rodzinnych-Pracodawców
ul. Zbigniewa Herberta 14,
20-468 Lublin,
tel.: 81 748 47 88,
mail: biuro@lzlrp.pl

Do badań mogą być kierowani pacjenci w wieku 18-80 lat chorzy na cukrzycę typu 1 i 2 oraz pacjenci ze stanem przedcukrzycowym (ok. 30% grupy) z państwa praktyk. Chory po podpisaniu dokumentów zgody na badanie oraz RODO będzie wpisywany przez Państwa do specjalnej aplikacji, w której będzie możliwe zaplanowanie godziny badania. Instrukcja do aplikacji zostanie Państwu udostępniona.

strona aplikacji:
http://oko3.internet.media.pl

Co należy wpisać do aplikacji: imię i nazwisko pacjenta, PESEL, obszar zamieszkania (wiejski/miejsko-wiejski, miejski), obecność cukrzycy lub stanu przedcukrzycowego, czas trwania cukrzycy, BMI, obwód pasa, odsetek HbA1C, RR, rodzaj leczenia (insulina/doustne leki przeciw-cukrzycowe), nadciśnienie tętnicze, stopa cukrzycowa, nefropatia, przebyty udar mózgu lub zawał serca w ostatnich 5 latach, choroba nowotworowa (rak piersi, rak płuca, rak przewodu pokarmowego, białączka, czerniak, inne). Za każdego skutecznie zrekrutowanego pacjenta, który zgłosi się w umówionym czasie na badanie w OKOBUSIE przewidziane jest wynagrodzenie.

INFORMACJA ZWROTNA DOTYCZĄCA WYNIKU BADANIA

Informacja o zamieszczeniu wyniku badania w aplikacji zostanie wysłana na Państwa adres mailowy. W przypadku stwierdzenia zaburzeń okulistycznych wymagających pilnego skierowania na pełne badanie okulistyczne prosimy o wystawienie skierowania do okulisty i poinformowaniu pacjenta o potrzebie wizyty okulistycznej.

DOSTĘPNOŚĆ DO BADAŃ W KATEDRZE I KLINICE OKULISTYKI OGÓLNEJ I DZIECIĘCEJ W LUBLINIE

Dla chętnych chorych zostaną zarezerwowane dodatkowe godziny przyjęć w Poradni Okulistycznej Katedry i Kliniki Okulistyki Ogólnej i Dziecięcej w Lublinie przy ul. Chmielnej 1. Będzie udostępniony numer telefonu pod którym rejestratorka będzie umawiała pacjentów na badanie i leczenie w Klinice.

Badania będą wykonywane bezpłatnie.